

TERRY, Arthur. *Three Fifteenth-Century Valencian Poets. Papers of the Medieval Hispanic Research Seminar 24.* London: Department of Hispanic Studies, Queen Mary and Westfield College. 2000. 64 p. ISBN: 0904188 66 3.

Molta tinta s'ha vessat sobre els grans poetes medievals en llengua catalana com March o Corella, que sovint han esdevingut en repeticions i interpretacions difícils d'arribar al públic no especialitzat en l'àrea. En aquest cas l'expert Arthur Terry lluny de caure en tòpics i repeticions, ens ofereix la visió de tres poetes valencians i qüestiona certs punts dominants per la crítica per tal de donar-nos una visió fresca i actual. Aquesta obra és un volum que recull tres ponències publicades el 1995 i publicades el 2000, i que analitza tres del S.XV: Ausiàs March, Jordi de Sant Jordi i Roís de Corella.

Com el propi crític esmenta al prefaci, l'obra és una aproximació a aquests escriptors, tot i que hi ha marge per a l'anàlisi acadèmica, doncs "I hope to have said a few original things by the way" (p.6). Certament una de les grans virtuts de Terry alhora d'analitzar els poetes és saber combinar-hi l'aproximació i l'anàlisi, és a dir, saber fusionar una informació general per presentar i conèixer March, Sant Jordi i Corella, i una altra de caire crítica enfocada a una interpretació acadèmica. Així, tot i la densitat d'informació que hi trobem a les 64 pàgines del volum, Terry transmet un to personal i directe amb el lector a la vegada que dóna una interpretació des d'un punt de vista actual d'aquests autors.

El corpus del volum es divideix en tres parts dedicades cadascuna a un dels poetes referits. L'ordre en què apareixen és completament cronològica, per la qual cosa primerament tenim March, després Sant Jordi i darrerament Corella. March és el primer poeta en ordre cronològic però a més és per Terry el millor de tots els poetes medievals per la gran intensitat dels poemes i per ser el primer en llengua catalana. "Introspection and Imagination in Ausiàs March" (p. 7-23) és una revisió de dos treballs anteriors sobre el paper

de la imaginació i el coneixement interior del poeta, amb l'objectiu de definir el concepte del 'Jo' a l'època medieval i el vincle amb l'actualitat.

Un dels punts a favor de l'obra de Terry és la conjugació d'anàlisi i descripció del poeta, fet que adreça aquest volum a un ventall ampli de públic. Així, tots els capítols comencen amb una ressenya dels condicionants personals i socials de l'època en què els poetes van desenvolupar l'obra. Terry es mostra especialment crític amb les valoracions que altres acadèmics han fet de March. Així, des del començament refuta l'etiqueta de 'love poetry' (p.8), doncs s'hi escau més la de poesia moral arran d'un nombre extens de poemes adreçats a Déu i la mort. Un dels punts bàsics de l'assaig és el sentit de la introspecció al S.XV, punt que per Terry la crítica no ha aprofundit.

La introspecció per l'autor no s'entendria sense la creació d'un jo modern, el jo seria inestable i per tant s'ha de construir constantment. Terry conclou amb el poema XCII (v.71-74) en què March parlaria al lector modern quan crea una presència allunyada de la biogràfica. La intenció de Terry no és de fer la poesia més llunyana, però si rebatre un fals historicisme que indueix a l'autor des de punts de vista propis.

Seguidament trobem el capítol intitulat "Jordi de Sant Jordi and the Ethics of Chivalry" (p.24-38), poeta que no representa els turments i afliccions internes que March. En canvi, a diferència de March Sant Jordi és l'últim poeta a recollir la tradició trobadoresca dels segles anteriors que plasma de manera més superficial i en un català *aprovençalat*. D'acord amb el títol del capítol, Terry analitza primerament l'ètica de la cavalleria al poema "Desert d'Amichs", tot i que prompte se centra en altres composicions de caire amorós, i la importància de l'actitud ètica dels poeta.

Durant l'anàlisi, Terry fa referències a d'altres escriptors i crítics medievals a nivell europeu per tal d'enriquir-ne l'opinió. A més, no s'està de refutar les idees d'altres acadèmics de la temàtica, com Riquer o Badia, dels quals discrepa en alguns punts en considerar poemes com "Stramps". Així, per Terry, Sant Jordi és l'últim gran poeta trobador que podia haver-hi existit a causa de la puixança dels

poetes de la cort de Nàpols amb influències italianes i franceses, i dels catalans lligats a la poesia del Consistori.

Troblem llavors la part dedicada a Corella “The Secular Poetry of Joan Roís de Corella” (p.30-54), que en paraules de Terry seria l’últim gran poeta de l’Edat Mitjana. Cal recordar que Terry considera March el centre gravitatori de la poesia del S.XV, per la qual cosa el compara amb Sant Jordi i també amb Corella. En aquest cas, per al crític les diferències amb March es fonamenten arran de circumstàncies personals. L’objectiu de l’assaig és analitzar la poesia secular, la no religiosa que inclou matisos d’odi dins d’una poesia amorosa. Per això, el concepte d’amor és fonamental, en contrast amb el de Sant Jordi; per això, Terry examina “La Sepultura” per esbrinar una noció d’amor sinistra, barreja d’amor-mort. Tanmateix, el crític hi aprofundeix més en el tema i s’endinsa en una altra part de l’obra del poeta, els textos prosístics i la influència de la mitologia i d’Ovidi. En aquest amor sinistre un concepte clau és el d’honestedat i deshonestedat, fruit d’aquest amor-odi. Amb l’anàlisi de “Tragèdia de Caldesa”, hi apunta l’ambigüitat d’aquesta i arriba a la conclusió que “if we persist in reading it as a sentimental romance, however compressed, the discrepancy between the anecdote and the rest remains unexplained” (p.51).

Finalment, el volum clou amb un apèndix (p.55-61) en què hi trobem la traducció a l’anglès dels poemes analitzats al cos de l’obra per Terry. Per aquesta raó, l’obra és un bon punt de partida per a lectors d’arreu del món que estiguen interessats en conèixer tres grans poetes clàssics en llengua catalana, o bé per a aquells que hi busquen una anàlisi més profunda i especialitzada en aquells punts que se centra Terry. Certament, la dialèctica de Terry és intensa respecte a informació que aporta, tot i que el to personal i la contextualització del missatge dels poemes a la nostra època, fa que la lectura siga agradable i suggestiva.

Jaume Silvestre Llinares
University of Kent

* This book, which had been out of print for several years, is now available again from the Department of Hispanic Studies at Queen Mary, University of London.